

ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN NAM TỪ LIÊM
PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO QUẬN NAM TỪ LIÊM

MÃ SKKN

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

Đề tài:

“Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi tham gia hoạt động âm nhạc”

Lĩnh vực: Phát triển thẩm mỹ

Năm học: 2016 – 2017.

MỤC LỤC

STT	NỘI DUNG	TRANG
Phần thứ nhất : ĐẶT VẤN ĐỀ		
1	Lý do chọn đề tài	1
2	Mục đích nghiên cứu	1
3	Thời gian thực hiện và triển khai sáng kiến kinh nghiệm	2
Phần thứ hai : GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ		
1	Cơ sở lý luận của đề tài	2
2	Thực trạng của vấn đề	3 - 5
3	Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3- 4 tuổi tham gia hoạt động âm nhạc.	5 - 14
4	Kết quả đạt được	14 - 16
Phần thứ ba : KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ		
1	Kết luận kiến nghị	17
2	Kiến nghị	18
3	Tài liệu tham khảo	19

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Lý do chọn đề tài :

- Đối với mỗi con người, âm nhạc dường như là món ăn tinh thần, là hơi thở của cuộc sống. Ngay từ khi còn nằm trong nôi, âm nhạc đến với chúng ta qua lời ru của mẹ, qua câu hát của bà, những tiếng ru, lời ca ấy đã mang tình yêu cuộc sống cho chúng ta

Đối với trẻ em, đặc biệt đối với lứa tuổi mẫu giáo, âm nhạc là một trong những loại hình nghệ thuật phát triển năng lực cảm xúc, cho trẻ được thỏa sức tưởng tượng, sáng tạo. Khác với các loại hình nghệ thuật khác như hội họa, văn học, điện ảnh...âm nhạc không hoàn toàn xác định rõ những hình ảnh cụ thể, âm nhạc bằng ngôn ngữ riêng là giai điệu sâu sắc, cường độ, nhịp độ, hoà âm, tiết tấu... cùng với thời gian đã thu hút hấp dẫn, làm thoả mãn nhu cầu của trẻ. Âm nhạc là phương tiện giúp trẻ nhận thức thế giới xung quanh, phát triển lời nói, quan hệ giao tiếp, trao đổi tình cảm...

2. Mục đích nghiên cứu.

Đại văn hào M.go-rơ-ki có nói: “Âm nhạc tác động một cách diệu kỳ đến đáy lòng. Nó khám phá ra cái phẩm chất cao quý nhất của con người”. Quả đúng như vậy: nội dung bài ca phong phú trong các bài hát giúp trẻ phát hiện vẻ đẹp trong thiên nhiên, sự ngộ nghĩnh đáng yêu của những vật gần gũi, về tình cảm gia đình, bạn bè, lòng yêu nước... Từ đó gợi mở cho trẻ về cách ứng xử, hay nói cách khác là giáo dục cho trẻ về đạo đức làm người. Những bài dân ca, đồng ca các miền của dân tộc Việt Nam phong phú về âm điệu tiết tấu, phương thức diễn xướng, phong tục tập quán đã lưu giữ bản sắc dân tộc trong âm nhạc Việt Nam, cho trẻ cảm xúc trữ tình, lòng tự hào về văn hoá dân tộc. Đối với trẻ âm nhạc là thế giới diệu kỳ đầy cảm xúc. Trẻ mầm non dễ xúc cảm, còn ngây thơ, trong sáng nên tiếp xúc với âm nhạc là nhu cầu không thể thiếu. Hơn nữa, âm nhạc còn góp phần giáo dục đạo đức, phát triển trí tuệ, giúp trẻ thơ hòa nhập với cộng đồng.

Thật hạnh phúc và phấn khởi biết bao khi đọc bài báo trên trang web Cand.com.vn có một bài viết đã cho chúng ta thấy sức mạnh của âm nhạc:

“Âm nhạc đã biến một cậu bé tự kỷ hoà nhập với cộng đồng tốt hơn bất kể phương pháp chữa trị nào. Vinh đã thay đổi số phận cuộc đời mình bằng chính những nốt nhạc chất chứa biết bao cảm xúc và gửi gắm trọn vẹn niềm đam mê. Ước mơ cháy bỏng của cậu bé tự kỷ ngày nào là “được trở thành một nghệ sĩ piano thành danh không chỉ ở Việt Nam mà trên toàn thế giới”.

- Mỗi đứa trẻ được sinh ra mang theo bao ước mơ và hy vọng của cha mẹ. Một trong những ước mơ lớn nhất mà bất kỳ ông bố, bà mẹ nào cũng mong chờ ở đứa con của mình trong tương lai đó là bé sẽ trở thành một người tốt, có đạo đức, biết yêu thương mọi người và tôi - là một giáo viên mầm non cũng mong muốn âm nhạc sẽ nâng đỡ, chấp cánh cho những ước mơ của con trẻ, giúp con trẻ nhận thức, phát triển toàn diện nhân cách, đạo đức.

Với mong muốn như vậy, từ thực tế triển khai thực hiện đổi mới giáo dục âm nhạc tôi nhận thấy các hoạt động âm nhạc tại lớp còn thiếu linh hoạt, sáng tạo, chưa hấp dẫn trẻ, chưa kích thích trẻ tích cực hoạt động sáng tạo. Vì vậy tôi nhận ra rằng để giáo dục âm nhạc cho trẻ đạt chất lượng cao, đưa âm nhạc đi sâu vào lòng trẻ thơ thì việc gây hứng thú cho trẻ là vô cùng quan trọng góp phần tạo nên sự thành công của hoạt động giáo dục. Do đó tôi mạnh dạn đi sâu nghiên cứu tìm ra “Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi tham gia hoạt động âm nhạc”.

3/ Thời gian thực hiện và triển khai SKKN.

- Thời gian một năm 2016-2017.
- Đối tượng 3 - 4 tuổi.

II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ:

1. Cơ sở lý luận của đề tài:

Nhà sư phạm Xukhômliński nói: *“Tuổi thơ ấu không thể thiếu âm nhạc cũng như không thể thiếu trò chơi và câu chuyện cổ tích. Thiếu những cái đó trẻ em chỉ là những bông hoa khô héo”*. Thật vậy, trong chương trình giáo dục mầm non bộ môn giáo dục âm nhạc là một bộ môn nghệ thuật hết sức gần gũi với trẻ, là một hoạt động trẻ yêu thích, là nguồn hứng thú mạnh mẽ để trẻ cảm thụ nghệ thuật và nó còn là phương tiện thiết thực cho các hoạt động giáo dục khác. Có thể coi âm nhạc là một bộ phận không thể tách rời với công tác chăm sóc giáo dục trẻ.

Giáo dục mầm non là mắt xích đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân ở nước ta và trong giáo dục mầm non bộ môn giáo dục âm nhạc là bộ môn nghệ thuật hết sức gần gũi với trẻ, được trẻ yêu thích. Đối với trẻ thơ âm nhạc là nguồn sữa nuôi dưỡng tinh thần. Qua giai điệu trầm bổng, sự phong phú của âm thanh, tiết tấu nhịp nhàng trẻ thơ đã khám phá ra bao điều bí ẩn của thế giới xung quanh một cách nhẹ nhàng. Đối với trẻ thơ thế giới xung quanh chứa đựng bao điều mới lạ, hấp dẫn,

thông qua âm nhạc đã giúp trẻ thơ nhận thức thế giới kì diệu đầy cảm xúc, trẻ có thể tiếp nhận âm nhạc ngay từ khi trẻ còn nằm trong nôi. Trẻ mầm non dễ cảm xúc, rất ngây thơ trong sáng lành mạnh. Nên sự yêu thích âm nhạc của bé là một yêu cầu không thể thiếu. Âm nhạc là món ăn tinh thần giúp trẻ lắng dịu, tạo cảm giác đầm ấm, an toàn dễ chịu, đồng thời âm nhạc cũng có tác dụng ngược lại, giúp cho trẻ thụ động nhút nhát sẽ trở nên linh hoạt khi được tiếp xúc với tính chất mạnh mẽ, lời cuốn của tiết tấu và âm thanh của âm nhạc.

Tại trường mầm non chúng tôi cũng luôn triển khai một cách sâu rộng, toàn diện nội dung giáo dục âm nhạc tới tập thể cán bộ giáo viên trong nhà trường. Giáo viên trong từng khối lớp cũng đã được tham dự các lớp học tập huấn, kiến tập chuyên đề phát triển thẩm mỹ. Tuy nhiên, để có kiến thức sâu hơn có thể giúp trẻ ngày càng yêu thích hơn trong hoạt động âm nhạc thì vai trò của người giáo dục cần phải làm những gì?

2. Thực trạng của vấn đề:

Căn cứ vào mục đích và nội dung giáo dục âm nhạc hiện hành, Vụ giáo dục mầm non đã có văn bản số 5434/GDMN hướng dẫn giáo viên mầm non thực hiện tiết dạy giáo dục âm nhạc có nội dung cố định nhằm triển khai hết các dạng hoạt động âm nhạc (Ca hát, vận động theo nhạc, nghe hát, trò chơi âm nhạc). Song việc thực hiện này có phần chưa phù hợp với đặc điểm trẻ mầm non, các nội dung bị lặp lại nhiều lần không tạo được hứng thú cho trẻ.

Hơn nữa trẻ 3-4 tuổi thời kỳ này ở trẻ xuất hiện tính tự chủ, thích hoạt động khá cao. Trẻ nói và hát trong mọi hoạt động, thích nghe nhạc, biết đáp ứng lại và hay bắt chước nhưng cử chỉ, hành động của người khác. Trẻ nhận ngay được và hát được bài hát quen thuộc, giai điệu quen thuộc hát đi hát lại một bài hát, thích làm quen với nhạc cụ mới, biết nghe dạo nhạc, biết thể hiện tình cảm khi múa hát. Trẻ có ấn tượng sâu sắc khi nghe nhạc qua đài, xem băng đĩa... cảm xúc và hứng thú âm nhạc tương đối ổn định và hưởng ứng theo giai điệu của bài hát. Chính vì vậy tôi mong muốn các con luôn hứng thú với các hoạt động âm nhạc để âm nhạc góp phần nuôi dưỡng phát triển tâm hồn trẻ thơ

Để thực hiện mục tiêu đó đầu năm tôi đã tiến hành khảo sát thực trạng của lớp mình tôi nhận thấy có những thuận lợi và khó khăn sau:

2.1. Thuận lợi

Nhà trường có bề dày thành tích, có đội ngũ quản lý dày dặn kinh nghiệm. Ban giám hiệu có trình độ chuyên môn cao và có nhiều kinh nghiệm quản lý với đa số đồng chí trình độ đại học và trên đại học. Đội ngũ giáo viên trong trường 100% đạt chuẩn và trên chuẩn.

Đội ngũ giáo viên được đào tạo bài bản, có trình độ trên chuẩn, có lòng nhiệt tình, yêu nghề, mến trẻ, luôn tìm tòi, sáng tạo. Thường xuyên được tham gia các hoạt động bồi dưỡng chuyên môn do các cấp tổ chức.

Trường Mầm non chúng tôi thường xuyên được giao nhiệm vụ thực hiện các tiết kiến tập chuyên đề phát triển thẩm mỹ.

Bản thân tôi được nhà trường phân công dạy ở lớp 3 tuổi, đa số các con được làm quen với âm nhạc qua chương trình nhà trẻ 24-36 tháng, nên các con tiếp thu nhanh giúp cho việc học có hiệu quả.

Hai giáo viên trong lớp đều có kinh nghiệm chăm sóc, giáo dục trẻ. Hai cô đều nhiệt tình, yêu nghề, mến trẻ, có khả năng sáng tạo, tổ chức nhiều hình thức trò chơi phong phú, thường xuyên thay đổi các hình thức dạy linh hoạt, hấp dẫn, mới lạ đối với trẻ.

2.2. Khó khăn

Về bản thân giáo viên:

Một số giáo viên phụ trách nhóm lớp 3 - 4 tuổi có hình thức tổ chức hoạt động âm nhạc còn thiếu sáng tạo, chưa thành thạo đàn nhạc và chưa thể hiện hết khả năng phong cách nghệ thuật trong các hoạt động âm nhạc.

Công việc chăm sóc - giáo dục trẻ ở lớp chiếm nhiều thời gian nên việc tìm hiểu, nghiên cứu của giáo viên còn hạn chế.

Về cơ sở vật chất: Do trường chưa có điều kiện để xây dựng phòng học âm nhạc đa năng riêng cho trẻ. Đồ dùng, đồ chơi còn nghèo nàn về chủng loại, đa số là đồ dùng mua sẵn.

Về phía trẻ:

Trong lớp còn có trẻ mắc bệnh tăng động hoặc các bệnh khác liên quan đến sức khỏe của trẻ (dị ứng, hen, viêm mũi...)

Đặc biệt, có nhiều trẻ sinh cuối năm nên khả năng nhận thức còn hạn chế. Ngoài ra còn có những trẻ mới bắt đầu đi học nên còn nhút nhát, ngôn ngữ chậm phát triển và hát chưa rõ lời.

Quan sát đánh giá trẻ đầu năm tôi nhận thấy:

Nội dung	Kết quả
Trẻ hứng thú hoạt động	51 %
Trẻ biết vận động	46 %
Trẻ hát đúng giai điệu	64 %
Trẻ hát ngọng	30.7 %

Đó chính là những khó khăn mà tôi gặp khi dạy lớp mẫu giáo bé. Điều đó đặt ra cho tôi nhiều suy nghĩ, phải dùng những biện pháp nào để giúp trẻ mẫu giáo bé 3- 4 tuổi hứng thú tham gia hoạt động âm nhạc một cách hiệu quả nhất?

3. Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3- 4 tuổi tham gia hoạt động âm nhạc.

Có thể nói ở lứa tuổi mẫu giáo, xúc cảm thẩm mỹ của trẻ phát triển khá nhanh, tâm hồn trẻ nhạy cảm, dễ xúc cảm với những cảnh vật xung quanh. Hơn nữa âm nhạc còn là phương tiện giúp trẻ nhận thức thế giới xung quanh, phát triển lời nói, quan hệ giao tiếp, trao đổi tình cảm. Vì vậy có thể coi như âm nhạc là một bộ phận không thể tách rời trong công tác giáo dục mẫu giáo một cách toàn diện. Nhận thức được tầm quan trọng đó, qua sự học hỏi, tìm tòi và nghiên cứu của mình, tôi đã áp dụng một số biện pháp sau.

3.1. *Nắm chắc mục đích yêu cầu từng loại hoạt động âm nhạc.*

Trong hoạt động âm nhạc có nhiều dạng hoạt động khác nhau. Dựa trên cơ sở khoa học mẫu giáo tiên tiến, Vụ Giáo dục Mầm non - Bộ giáo dục và đào tạo đã chính thức biên soạn chương trình " Giáo dục âm nhạc cho trẻ mầm non " cấu trúc bằng các dạng hoạt động : Ca hát - Nghe nhạc - Vận động theo nhạc và Trò chơi âm nhạc - Tổ chức hoạt động tổng hợp nghệ thuật cho trẻ hoặc tổng hợp các dạng hoạt động trên. Tuy nhiên còn nhiều hạn chế về khả năng âm nhạc của giáo viên, về trình độ văn hoá âm nhạc nói chung. Do đó, trước mỗi bài hát, mỗi giờ hoạt động âm nhạc giáo viên cần nắm chắc mục đích yêu cầu trọng tâm của hoạt động

để có cách tổ chức cho phù hợp với tình hình của lớp và khả năng nhận thức của trẻ.

Ví dụ:

Nội dung trọng tâm là dạy kỹ năng ca hát thì cô giáo cần nắm được mục đích yêu cầu của hoạt động này là gì? (Thuộc lời bài hát, thể hiện tình cảm của bài hát, phát âm rõ lời hát...)

Hay khi dạy trẻ kỹ năng vận động theo tiết tấu là trọng tâm, thì mục đích yêu cầu cần xác định rõ là (Trẻ hát trôi chảy, biết thể hiện tình cảm của bài hát, hứng thú thể hiện các hình thức vận động khác nhau theo tiết tấu kết hợp lời bài hát). Sau khi đã nắm chắc mục đích yêu cầu của từng loại hoạt động âm nhạc, tôi tiến hành các biện pháp sau:

3.2. Giáo viên tự rèn luyện nâng cao khả năng âm nhạc.

Âm nhạc là một loại hình nghệ thuật hấp dẫn nhưng không dễ, đòi hỏi giáo viên phải có khả năng âm nhạc, hát, múa, khả năng tổ chức... chính vì vậy, tôi đã sưu tầm sách, tuyển tập, băng đĩa nhạc... để có thể thuộc và nắm chắc thêm nhiều bài hát hay để lựa chọn và dạy trẻ như: Đĩa nhạc Xuân Mai, Xuân Nghi, Bảo An ... Tuyển tập nhạc “Búp bê bằng bông, Thế giới ngày mai, 100 bài hát hay tuổi mầm non”.

Tôi còn thường xuyên tham khảo các tài liệu chuyên ngành như: “Tạp chí giáo dục mầm non, Gia đình và Bé, Báo Hoa Mi”, “Tuyển tập trò chơi cho bé” để cập nhật thông tin, lựa chọn bài hát, cách làm đồ chơi, các trò chơi hay, phù hợp với hoạt động giáo dục âm nhạc của trẻ lớp tôi.

Tôi luôn tận dụng mọi cơ hội để tham quan, dự giờ đồng nghiệp để rút ra những kinh nghiệm cho bản thân khi tổ chức các giờ giáo dục âm nhạc cho trẻ.

* Đối với bài hát dạy trẻ hay bài hát nghe, tôi phải luyện tập hít sâu, thở đều để khi hát không bị hụt hơi, tiếp theo phải luyện thanh. Sau đó tôi sẽ đi sâu nghiên cứu bản nhạc để nắm chắc được giai điệu, các dấu luyến láy ngắt nghỉ... của bài hát và xác định giọng cho phù hợp với cô và trẻ khi hát.

* **Xác định giọng:** muốn xác định giọng trước tiên tôi căn cứ vào nốt nhạc cuối cùng của bản nhạc và dấu hóa biểu của bản nhạc đó, xem dấu hóa biểu là dấu thăng hay dấu giáng. Sau đó xác định nốt kết của bản nhạc là kết ở nốt nào, bậc

mấy của âm chủ, nếu là bậc 1 hoặc bậc 5 của âm chủ giọng trưởng thì đó là giọng trưởng, nếu của giọng thứ thì đó là giọng thứ.

Luyện tập đàn: Việc sử dụng đàn của tôi còn nhiều hạn chế. Do đó tôi thường xuyên học hỏi kinh nghiệm đàn hát của đồng nghiệp nhất là của giáo viên cùng lớp.

Ví dụ: Khi cho trẻ nghe hát bài “ Gió mẹ - Dân ca Khmer Nam Bộ” tôi kết hợp các động tác nhẹ nhàng uyển chuyển thể hiện tình yêu với mẹ của bé. Tuy vậy động tác tôi chọn không quá khó cũng không quá cường điệu để trẻ nghe và dễ cảm nhận, đồng thời với các bài hát có động tác khó tôi sẽ cùng các bạn đồng nghiệp tìm tòi, sáng tạo nên những động tác cho phù hợp với nội dung bài hát

3.3. Lựa chọn nhiều cách tổ chức hoạt động âm nhạc, các trò chơi âm nhạc sinh động thu hút trẻ.

Âm nhạc là một hoạt động mang sắc thái sôi động, vui tươi nhưng để gây hứng thú cho trẻ trong suốt quá trình hoạt động cũng như hiệu quả giáo dục cao thì cách tổ chức, hoạt động sáng tạo, hợp lý, theo hướng mở của giáo viên là cực kỳ quan trọng. Điều đó tạo cho trẻ phát huy tốt nhất khả năng của mình, trẻ tích cực chủ động mạnh dạn tham gia các hoạt động nghệ thuật. Nhận thức được như vậy nên tôi đã thử nghiệm áp dụng ngay vào phần mở đầu của hoạt động giáo dục âm nhạc.

Ví dụ: Chủ đề “Thế giới thực vật “

Với bài dạy : nội dung trọng tâm là Hát nghe bài: “ Hoa của mẹ ”

nội dung kết hợp là Trò chơi âm nhạc.

Tôi tổ chức hoạt động âm nhạc dưới dạng chương trình “Trò chơi âm nhạc”. Tôi giới thiệu từng đội trẻ chơi chào khán giả. Sau đó tổ chức từng nội dung giáo dục theo tên gọi trò chơi.

+ **Phần 1:** Trò chơi âm nhạc mang tên “ Ban nhạc trẻ “

Cô chia trẻ thành 3 đội chơi, mỗi đội sẽ trở thành một ban nhạc. Mỗi ban nhạc phải chú ý nghe nhạc để đoán được tên bài hát. Đội nào đoán nhanh, đoán đúng sẽ được lên sân khấu biểu diễn như những ban nhạc trẻ.

+ **Phần 2:** Nghe hát được mang tên “ Khán giả may mắn”

Cô giáo đóng vai ca sĩ. Trẻ sẽ được nghe ca sĩ hát tặng và biểu diễn bài hát nghe dưới nhiều hình thức khác nhau, lần hát nghe cuối thì những khán giả may mắn nhất sẽ được lên biểu diễn bài hát nghe cùng ca sĩ.

Thông qua các tổ chức cho trẻ “ Học bằng chơi - chơi mà học”, như vậy đã giúp trẻ lớp tôi hứng thú tới tận cuối giờ hoạt động. Trẻ thật sự mạnh dạn, tự tin khi thể hiện khả năng của mình. Ngoài ra việc nghiên cứu, tập thể hiện các động tác minh họa, đạo cụ phù hợp cũng góp phần quan trọng tạo nên sự đa dạng, hấp dẫn, mới lạ cho giờ hoạt động âm nhạc, tạo sự hứng thú cho trẻ.

Ví dụ:

- Với bài “Tôm, cua, cá thi tài”- Hoàng Thị Dinh tôi thấy đây là một bài hát rất vui nhộn, thể hiện sự thi đua giữa các con vật nên tôi tìm âm sắc (voice) nhanh, nảy với tốc độ (tempo): 115 -> 118, kết hợp lồng ghép tiếng nước chảy, tiếng mưa rơi... tạo cho bản nhạc có sự sống động, giúp cho trẻ có cảm giác như đang được chứng kiến cuộc thi tài của tôm, cua, cá ở ngoài ao vậy.

Ví dụ: Với bài hát “Quà mừng 8/3” - Tác giả: Hoàng Long thể hiện tình cảm, lòng biết ơn cô và mẹ nên tôi sử dụng những động tác nhún, nhảy, khoẻ khoắn, với những động tác mềm mại, uyển chuyển làm động tác cầm hoa bằng 2 tay đá chéo chân sang 2 phía, sau đó chuyển tay đưa chéo lên cao sang 1 hướng, đến câu cuối “Quà mừng 8/3, quà mừng 8/3, hai tay làm động tác nhẹ nhàng cầm hoa trước ngực rồi đưa 2 tay ra phía trước như tặng hoa cho mẹ. Tôi quan sát thấy việc thể hiện động tác kết hợp sử dụng hoa cho bài hát này rất phù hợp, làm cho bài hát hấp dẫn trẻ hơn và giáo dục ý nghĩa ngày nhà giáo Việt Nam rất sâu sắc.

Nhờ có đồ dùng đồ chơi mà hoạt động âm nhạc trở nên phong phú, trẻ tiếp thu những nội dung giáo dục một cách nhẹ nhàng, thoải mái mà lại sâu sắc và đạt kết quả cao.

Khác với trò chơi tổ chức trong quá trình học hát, vận động, hát nghe... thì “Trò chơi âm nhạc” có tác dụng, cấu trúc riêng biệt giúp trẻ phát triển năng khiếu âm nhạc, tạo cho trẻ có phản xạ nhanh nhạy, phát triển trí tuệ, củng cố và rèn luyện các nội dung âm nhạc. Vì vậy từ những trò chơi có sẵn trong chương trình, tôi đã nghiên cứu thay đổi các hình thức chơi cho phù hợp với từng nội dung giáo dục, từng chủ điểm cụ thể cho trẻ lớp tôi”.

Ví dụ: Chủ đề Gia đình có nội dung trọng tâm là hát nghe bài: Đưa cơm cho mẹ đi cày - Hàn Ngọc Bích, tôi cùng cô phụ sẽ đóng vai mẹ - con thật cảm động để dẫn dắt trẻ đến bài hát nghe một cách tự nhiên.

Như vậy việc tìm ra cách tổ chức hoạt động, các trò chơi âm nhạc hấp dẫn sinh động, phù hợp sẽ luôn gây hứng thú, thu hút trẻ tập trung vào các giờ học, trẻ hoạt động tích cực thoải mái góp phần tạo nên sự thành công cao trong giờ học.

3.4. Làm và sử dụng đồ dùng, đồ chơi âm nhạc hấp dẫn, phù hợp với trẻ.

Tạo nguyên vật liệu tự nhiên làm phương tiện cho trẻ hoạt động nghệ thuật. Từ các đồ chơi tự tạo (thanh tre, hòn sỏi, xúc xắc) trẻ sẽ vừa hát vừa đệm theo nhịp điệu bài hát hoặc theo mẫu hình tiết tấu thông dụng với gợi ý của giáo viên. Cũng từ những đồ chơi bằng nguyên vật liệu, tự liệu, trẻ sẽ tạo thành những âm thanh to, nhỏ, âm thanh cao độ, âm thanh khác nhau giữa các đồ vật.

Cùng với lời ca, điệu múa, bản nhạc, thì đồ dùng đồ chơi đẹp, hấp dẫn, mới lạ là phương tiện hỗ trợ hữu hiệu cho giáo viên trong quá trình tổ chức giáo dục âm nhạc cho trẻ. Trên thực tế tôi đã sử dụng các loại đồ dùng, đồ chơi: Tranh, ảnh, nhạc cụ, mũ âm nhạc, đồ chơi... và lặp đi lặp lại nhiều lần ở nhiều giờ giáo dục âm nhạc khác nhau nên không gây sự tò mò thích thú cho trẻ nữa. Vì vậy tôi đã tìm tòi, sưu tầm nguyên vật liệu sẵn có, rẻ tiền, dễ kiếm để làm ra những đồ dùng, đồ chơi phục vụ cho bộ môn âm nhạc. Bởi những loại đồ dùng ấy không cần thiết phải đắt tiền, phức tạp.

Ví dụ: Tôi tận dụng vỏ hộp nến thơm, đồ chơi lồng hộp của nhà trẻ, vỏ hộp bia... cho sỏi, khay nhựa, cúc, vỏ trai, vỏ dừa khô... Rồi gắn ốp hai mặt vào nhau, dùng dây nhôm gắn với hai đầu hộp, uốn thành tay cầm, sau đó sơn; dán trang trí lên vỏ hộp tạo thành nhạc cụ gõ đệm.

Tôi tận dụng các tấm nhựa trang trí còn thừa cắt thành hình các loại nhạc cụ rồi dán trang trí cho trẻ biểu diễn, trẻ vô cùng thích thú

Các chủ điểm năm học tôi đã làm các loại đồ dùng đồ chơi phù hợp để gây hứng thú cho trẻ, đồng thời cung cấp, củng cố và mở rộng hiểu biết của trẻ về thế giới xung quanh.

Với bài hát “Em thích làm chú bộ đội”, các bé rất hào hứng khi có một bạn trong lớp đóng vai chú bộ đội hành quân . Tôi cho bé mặc trang phục chú bộ đội để bé hứng thú tham gia vào giờ học.

- Nhằm gây hứng thú cho trẻ, với các bài hát “Cháu yêu cô chú công nhân” và bài hát “Cô giáo là cô tiên”, tôi mời một số trẻ mặc trang phục chú công nhân và trang phục của cô giáo đóng vai cô giáo và chú công nhân lên hát cùng cô và các bạn. Cách học này giúp cho trẻ lớp tôi rất hứng thú, giúp trẻ nhanh thuộc lời bài hát và thể hiện đúng giai điệu bài hát trong các hoạt động âm nhạc của chủ đề nghề nghiệp.

- Qua việc mặc trang phục cho trẻ hoạt động sẽ tạo hứng thú cho trẻ với bài hát nghe, mặt khác giúp trẻ củng cố nhận biết một số nghề qua một vài đặc điểm nổi bật.

Đề đồ dùng, đồ chơi âm nhạc gây được ấn tượng sâu sắc đối với trẻ, tôi đã tổ chức cho trẻ cùng tham gia tìm kiếm nguyên vật liệu và làm đồ dùng đồ chơi cùng các cô và các bạn. Và tôi đã thực hiện vào giờ “Hoạt động góc”.

Ví dụ: Chủ đề “Thế giới Thực vật”:

Tôi cùng trẻ chọn nguyên liệu làm mũ múa là bìa, giấy màu. Tôi hướng dẫn trẻ cùng in màu quả (bằng giấy màu), cắt và dùng keo dán lên bìa tạo thành những chiếc mũ múa về các loại quả khác nhau.

Trang trí các loại nhạc cụ sẵn có, tôi cho trẻ dán hoa lá và xác xô, trống, đàn tuta hoặc dây nơ vào phách tre, kèn...

Khi tham gia làm đồ dùng đồ chơi sẽ gây hứng thú cho trẻ, rèn các kỹ năng tạo hình, giáo dục trẻ ý thức giữ gìn đồ dùng đồ chơi.

3.5. Giáo dục âm nhạc thông qua các hoạt động khác:

Hiện nay việc tổ chức cho trẻ làm quen với âm nhạc thực sự đa dạng và phong phú, trẻ tiếp thu những nội dung giáo dục, trẻ được tiếp xúc với âm nhạc ở mọi lúc mọi nơi. Vì vậy tôi đã tranh thủ tận dụng mọi cơ hội, tình huống hợp lý để trẻ được tiếp xúc với âm nhạc.

Ví dụ: Giờ đón trẻ:

Để tạo không khí vui tươi, lôi cuốn trẻ khi đến lớp tôi chọn một số bài hát như: “Vui đến trường” - Lê Quốc Thắng, “Cháu đi mẫu giáo” - Phan Minh Tuấn, “Cô và mẹ” - Phạm Tuyên, “Ở trường cô dạy em thế” - nhạc nước ngoài, .. cho trẻ nghe hoặc xúm xít quanh cô và hát. Đồng thời giúp trẻ làm quen, củng cố các bài hát trẻ đã học.

- Tôi tập hợp trẻ để trò chuyện và kết thúc hoạt động bằng bài hát “Lại đây với cô” hay “Cắt đồ chơi”... tôi còn tạo điều kiện cho trẻ được sử dụng các đồ dùng âm nhạc tự tổ chức hoạt động âm nhạc theo ý thích của trẻ. Trò chơi sẽ gây hứng thú và vui vẻ hơn, đồng thời rèn luyện được kỹ năng âm nhạc, phát triển năng khiếu âm nhạc cho trẻ.

Cung cấp cho trẻ kiến thức và kinh nghiệm trong cuộc sống thông qua hoạt động nghệ thuật. Trẻ được cô dạy hát đúng cao độ, tiết tấu, hát thể hiện sắc thái tình cảm mô tả hình tượng âm nhạc, cùng với sự giảng giải của cô và những kinh nghiệm trong cuộc sống trẻ sẽ diễn tả được những hình ảnh sinh động làm phong

phù hơn cho đời sống của mình trong lĩnh vực nghệ thuật và làm giàu trí tưởng tượng.

Cô dạy trẻ minh họa nội dung âm nhạc bằng các động tác vừa mang tính nghệ thuật vừa mô phỏng các hoạt động của đời sống thực sẽ tạo ra mối liên hệ chặt chẽ giữa nghệ thuật với đời sống.

Đặc biệt thông qua việc trẻ được đóng vai các con vật để thực hiện các trò chơi nghe cao độ, âm thanh, nghe âm lượng, âm sắc,... sẽ giúp trẻ phát triển tai nghe, phát triển năng khiếu âm nhạc.

Trong hoạt động có chủ đích tôi tổ chức cho trẻ đóng vai phù hợp với nội dung bài hát.

Ví dụ: - Chủ điểm “Phương tiện và luật lệ giao thông” tôi sử dụng bài hát “Em đi qua ngã tư đường phố” - Hoàng Văn Yến, trẻ đóng vai minh họa các loại phương tiện tham gia giao thông, các hoạt động kết hợp theo nhạc sẽ tăng thêm sự hào hứng, chính xác hơn của các động tác.

- Chủ điểm “Gia đình” tôi sử dụng bài hát “Bà cùng đi chợ” - Phạm Tuyên, trẻ đóng vai bà cùng, tôm tếp có hành động minh họa theo nội dung của bài hát để trẻ luôn hứng thú và hát chính xác giai điệu của bài hát.

Ngoài giờ hoạt động âm nhạc trong chương trình, việc tổ chức lồng ghép âm nhạc vào các giờ học khác tạo nên hiệu quả giáo dục một cách tổng hợp, giúp giờ học thêm sinh động hấp dẫn.

VD: Hoạt động tạo hình dạy trẻ vẽ “Các loại phương tiện giao thông”

Tôi gây hứng thú cho trẻ vào giờ học bằng bài hát “Bạn ơi có biết” ,..., khi hát và vận động theo nhạc bài hát trẻ rất sôi nổi, hào hứng.

- Có thể nói gây hứng thú cho trẻ bằng hoạt động âm nhạc luôn đạt hiệu quả cao thì việc cho trẻ làm quen mọi lúc mọi nơi, mọi hoạt động dạy học là điều cần thiết và vô cùng quan trọng.

Trong các dịp lễ tết tôi tổ chức dàn dựng chương trình âm nhạc cho trẻ biểu diễn để chào đón ngày lễ lớn. Trẻ vừa được làm nghệ sỹ biểu diễn vừa làm giám khảo để đánh giá nhận xét các nhóm bạn biểu diễn từ đó rút ra kinh nghiệm biểu diễn cho bản thân mình. Đó cũng chính là quá trình hình thành tư duy trực quan và kích thích những yếu tố ban đầu trong việc phát triển khả năng cảm thụ và mô phỏng nghệ thuật:

Âm nhạc là trừu tượng nhưng có tính giáo dục nghệ thuật sâu sắc. Vì vậy việc sớm hình thành tư duy trực quan và kích thích những yếu tố ban đầu là rất cần thiết. Cô giáo phải tạo được sự hứng thú để say mê, ham thích hoạt động nghệ thuật. Vì vậy trước khi cho trẻ hoạt động nghệ thuật thông qua ca hát, được nghe bản nhạc hay chuẩn bị tham gia nhảy múa cô cần có những hình thức hấp dẫn để gợi mở, dẫn dắt giới thiệu và cho trẻ được xem biểu diễn với mức độ hoàn thiện nhất.

VD: Để chuẩn bị cho lễ khai giảng năm học mới tôi cho cả lớp cùng nghe nhiều bài hát và vận động tự do theo giai điệu các bài hát đó từ đó cô và trẻ cùng chọn lựa những động tác hay và phù hợp nhất sau đó cho cả lớp cùng tập theo. Tiếp theo cho trẻ được biểu diễn theo nhóm nhận xét tìm ra trẻ suất sắc nhất biểu diễn cho toàn trường.

Để không khí ngày Tết trung thu của bé được sôi nổi tôi tổ chức cho trẻ thi đua bày mâm ngũ quả trên nền nhạc bài hát “Chiếc đèn ông sao” - Phạm Tuyên.

Để chuẩn bị cho ngày 20/10 - ngày “phụ nữ Việt Nam” cho trẻ biểu diễn bài hát về mẹ về bà bài hát: “Cháu yêu bà” - Xuân Giao, “Bà thương em” - Bùi Đình Thảo, “Biết vâng lời mẹ” - Minh Khang, “Bông hoa là mẹ” - Vũ Minh Mẫn, “Chỉ có một trên đời” - Trương Quang Lục, “Con yêu mẹ” - Liên Hưng

Để chuẩn bị cho ngày 20/11 - ngày “nhà giáo Việt Nam” cho trẻ nghe và biểu diễn các bài hát về cô giáo: “Bài học đầu tiên” - Trương Xuân Mẫn, “Bông hoa mừng cô” - Trần Thị Duyên, “Bàn tay cô” - Phạm Trọng cầu, “Ngày đầu tiên đi học” - Nguyễn Ngọc Thiện.

Để chuẩn bị cho ngày Noel - ngày lễ giáng sinh đây một trong dịp cho trẻ được làm quen với nhạc thiếu nhi nước ngoài tôi cho trẻ nghe và hát theo bài hát thiếu nhi Anh đơn giản như: “Jingle Bells” - James Lord Pierpont, “**Christmas, why can't I find you**” - Mariah Carey.

Để chuẩn bị đón chào năm mới tôi tổ chức cho trẻ trang trí cảnh đào bằng thiệp do chính tay trẻ làm trên nền nhạc “Ngày tết quê em” - Từ Huy. Sau đó cho trẻ biểu diễn bài hát về tết: “Bé chúc xuân” - Vũ Hoàng, “Sắp đến tết rồi” - Hoàng Vân.

3.6. Tạo góc tuyên truyền và phối hợp với phụ huynh.

**** Góc tuyên truyền:***

Nhiều phụ huynh đưa con đi học mà không hiểu con mình học bộ môn gì? Vì vậy tôi đã tạo “Góc tuyên truyền” để phụ huynh có thể nắm bắt được nội dung giáo dục trẻ ở trường mầm non. Cứ đến ngày lễ tôi thường trang trí lớp và bảng tuyên truyền kết hợp với phụ huynh cho con đi học đều, để tập luyện và chuẩn bị trang phục biểu diễn.

- Phối kết hợp phụ huynh:

Để sự phối hợp với phụ huynh đạt kết quả cao tôi trực tiếp gặp gỡ, trao đổi với phụ huynh vào giờ đón trả trẻ để họ hiểu rõ hơn về hoạt động giáo dục âm nhạc nói riêng và nắm bắt được khả năng của con mình nói chung, từ đó bồi dưỡng năng khiếu âm nhạc cho trẻ.

Cuộc họp phụ huynh tôi nêu cho phụ huynh hiểu tầm quan trọng của bộ môn học đối với trẻ. Giới thiệu thành tích của trẻ: Làm đồ dùng, đồ chơi, tham gia văn nghệ các ngày lễ hội... Có tác dụng rất lớn làm phụ huynh quan tâm hơn.

4. Kết quả đạt được:

Mục tiêu của giáo dục mầm non là giúp trẻ em phát triển về thể chất, tình cảm, trí tuệ, thẩm mỹ, hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách. Hơn nữa, trong chương trình giáo dục mầm non bộ môn giáo dục âm nhạc là một bộ môn nghệ

thuật hết sức gần gũi với trẻ, là một hoạt động trẻ yêu thích, là nguồn hứng thú mạnh mẽ để trẻ cảm thụ nghệ thuật và nó còn là phương tiện thiết thực cho các hoạt động giáo dục khác. Có thể coi âm nhạc là một bộ phận không thể tách rời với công tác chăm sóc giáo dục trẻ.

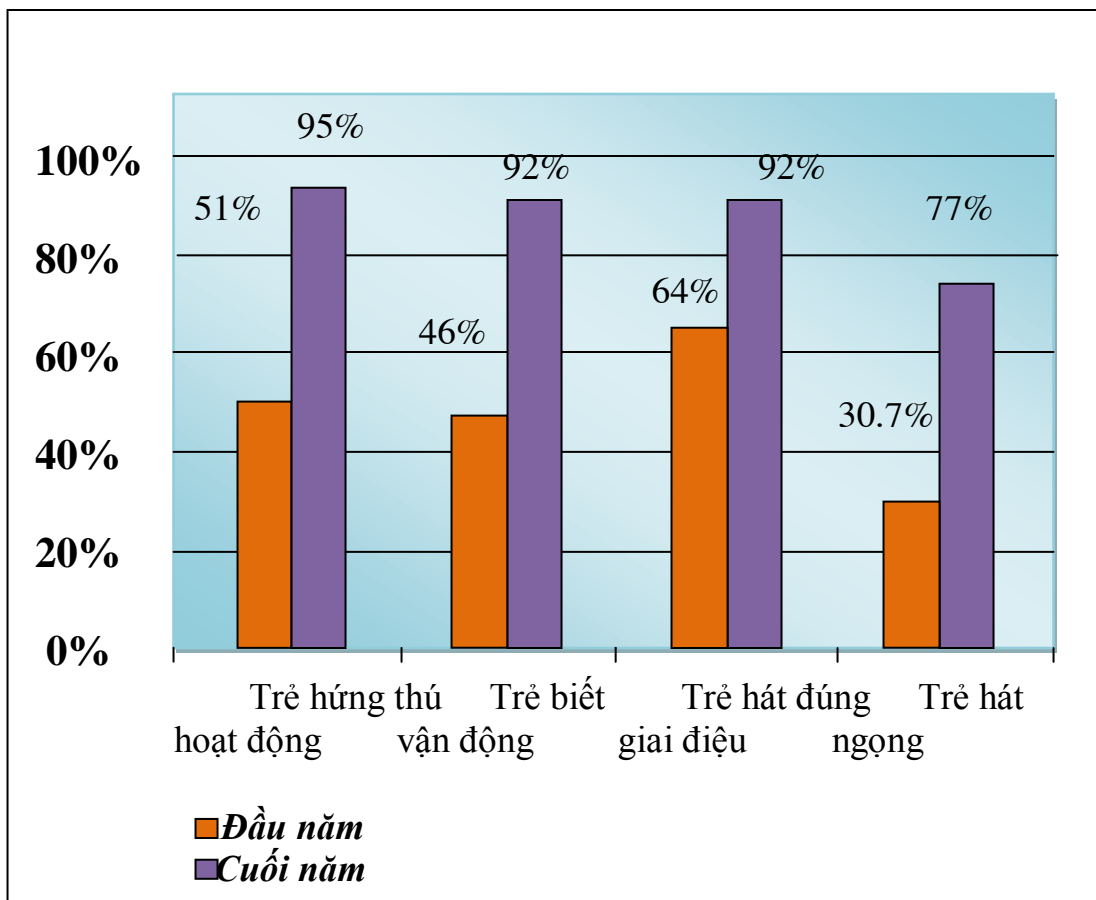
Vì vậy với sáng kiến kinh nghiệm đề ra là: “ Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3 - 4 tuổi tham gia hoạt động âm nhạc". Qua nhiều năm triển khai, tôi nhận thấy khả năng âm nhạc và hứng thú của trẻ phát triển tốt hơn. Đặc biệt trong năm học này đã thu được kết quả như sau:

Sau khi thực hiện các biện pháp trên tôi đã thu được kết quả sau:

Bảng kết quả:* Thể hiện **Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3 -4 tuổi tham gia hoạt động âm nhạc so với kết quả khảo sát đầu năm:

Nội dung	Đầu năm	Cuối năm
Trẻ hứng thú hoạt động	51%	95%
Trẻ biết vận động	46%	92%
Trẻ hát đúng giai điệu	64%	90%
Trẻ hát ngọt	30.7%	77%

Biểu đồ thể hiện “Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi tham gia hoạt động âm nhạc”

III. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. KẾT LUẬN

“Trẻ thơ là đóa hoa thuần khiết và ngây thơ của nhân loại” và âm nhạc chính là nguồn sữa nuôi dưỡng những tâm hồn ngây thơ ấy. Cố thủ tướng Phạm Văn Đồng đã nói: “Nghề giáo là nghề sáng tạo nhất trong những nghề sáng tạo, bởi nó tạo ra những con người sáng tạo”. Sản phẩm của giáo dục chính là “con người” mà con người chính là mục tiêu, là động lực của sự phát triển

Do đó, giúp **trẻ 3- 4 tuổi hứng thú hơn khi tham gia hoạt động âm nhạc trong trường mầm non** theo tôi là rất quan trọng vì trẻ còn rất ngây thơ trong sáng, từ nhà trẻ đi lên, thậm chí có bé còn mới bắt đầu làm quen với trường lớp. Nó cần có tính liên tục và phát huy một cách linh hoạt sáng tạo, khéo léo phù hợp với khả năng nhận thức của trẻ thì mới tạo được không khí vui vẻ, hào hứng, lôi cuốn trẻ bộc lộ những xúc cảm âm nhạc một cách tự nhiên, trẻ tích cực hoạt động hơn để âm nhạc luôn là phương tiện giáo dục thể lực, trí tuệ, thẩm mỹ, đạo đức cho mỗi mầm xanh tương lai của đất nước. Để làm được điều đó, đòi hỏi giáo viên phải chuyên tâm với trẻ:

Phải nghiên cứu, tìm hiểu nắm chắc mục đích yêu cầu hoạt động để có hình thức tổ chức cho phù hợp.

Tổ chức hoạt động âm nhạc lựa chọn các hình thức trò chơi lồng ghép giữa động và tĩnh để thay đổi tâm thế cho trẻ tham gia hoạt động âm nhạc.

Nắm vững đặc điểm tâm sinh lý, khả năng nhận thức của trẻ để áp dụng các biện pháp phù hợp.

Sưu tầm nhiều bài hát hay, trò chơi, đồ chơi hấp dẫn tạo hứng thú cho trẻ.

Luôn có ý thức học hỏi đồng nghiệp, nâng cao khả năng tổ chức nghệ thuật cho trẻ.

Làm tốt công tác tuyên truyền phối kết hợp với phụ huynh học sinh để đóng góp bằng đĩa, trang phục biểu diễn để hoạt động âm nhạc thêm phong phú khi biểu diễn.

Tạo môi trường cho trẻ hoạt động giáo dục âm nhạc.

2. KIẾN NGHỊ

- Tăng cường mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng cho giáo viên chuyên đề phát triển thẩm mỹ
- Bản thân mỗi giáo viên nên áp dụng thường xuyên những biện pháp nhằm gây hứng thú cho trẻ tham gia hoạt động âm nhạc
- Nhà trường và các khối có thể phát động cuộc thi các hoạt động âm nhạc cho giáo viên để giáo viên thường xuyên được trau dồi và học hỏi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Để hoàn thành sáng kiến “Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3- 4 tuổi tham gia hoạt động âm nhạc”, tôi đã tham khảo trên một số tài liệu như:

TT	Tài liệu tham khảo	Tên tác giả	Tên nhà xuất bản	Năm xuất bản
1	Sách hướng dẫn CTĐM GD mầm non	TS: Lê Thu Hương PGS.TS: Lê Thị Ánh Tuyết	Bộ GD& ĐT	2006
2	Âm nhạc và phương pháp giáo dục âm nhạc	Ngô Thị Nam	Hà Nội	1994
3	SKKN GDMN Hải Phòng	Hoàng Văn Tiến	Mầm non Sao Sáng - Hải Phòng	2012
4	Vai trò của giáo dục âm nhạc	Vũ Tự Lân dịch	Hà Nội	1976

** Trên đây là một số kinh nghiệm tôi đã áp dụng thành công khi dạy trẻ 3- 4 tuổi “hứng thú tham gia hoạt động âm nhạc”. Tuy nhiên trong quá trình thực hiện không tránh khỏi những vướng mắc. Vì vậy tôi rất mong các cấp quản lý giáo dục và các bạn đồng nghiệp có những đóng góp ý kiến để cho tôi tổ chức hoạt động giáo dục âm nhạc được phong phú và hấp dẫn hơn.*

Trung Văn, tháng 01 năm 2017

Người viết

Đào Thị Phương Liên